

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre săptămâna: Duminică și Joi. — Prenumeratul se face în Săbiu la expediția foie pre afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori franceze, adresate către expediția. Pretul prenúmerii pen-tră Săbiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 40. ANULU XX.

Săbiu, in 1830 Maiu 1872.

tră celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pre unu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru primul, si tieri straine pre anu 12 $\frac{1}{2}$ anu 6 fl. Insorale se plătesc pentru întâia óra cu 7 cr. sirulu, pentru a doua óre cu 5 $\frac{1}{2}$ cr. si pentru a treia repetare cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Apelul către români din Transilvania.

Fratilor! Devisul poporului nostru, fătă cu măscările electorale și cu situația politica de adă, nu poate fi alta, decât activitatea său luptă continua și solidaritatea, pe terenul politic.

Activi și solidari au fostu români din Transilvania cându-si-au reclamat drepturile lor prin capii lor eclesiastici la dietele din 1791/2, și asiă mai departe până la 1847;

Activi și solidari au fostu ei la an. 1848, cându-si-au eluat conditiunile de viață ale unei națiuni, după directive date pre cămpului libertăției;

Activi și solidari au fostu ei și de acă înainte până la anul 1865/6, până cându sub conducerea capilor lor bisericesci și naționali, în buna intelegeri, intruniti în adunări și congrese naționale și constituiti în unu organu centralu, se consultau despre sârbația națională și a tierei și aperau interesele lor cu neobosită înaintea tronului, a guvernului și în diseritele diete.

Activi și solidari asemenea suntu și frati noștri români din cele-lalte provincie ale coroanei Ungariei în cauzele naționale, de cari ne legă naționalitatea și religiunea.

In activitatea politica vedem pre totale cele-lalte națiuni pre cari o legatura comună de statu le impreuna sub corona Ungariei.

Deci conferintă naștră națională, tienuta, în 5—6 Maiu, fătă cu eră nouă parlamentara, din acestea privind și cu atât mai verosu, au proclamat acea direcție a activității și solidarității, cu cătu aceea manifestată fiindu în multe părți ale tierei, s'au prefacutu în vocea poporului român.

Numai pre acelu teren vechiu alu luptei, alu activității, se va putea dura restabilă solidaritatea, precum ea și mai înainte au domnitu în nature, și numai asiă vomu putea contă la rezultate dorite, pre cari numai atunci și numai până atunci le-am avutu, cându activitatea au fostu incoronata de solidaritate.

Si cu bucuria ve împartasimt toturor, ca dejă s'au inceputu a se zidi temeliu acestei solidarități, de cându ambii Metropoliti români, zelosi și ingrijiti pentru binele națiunei, la reclamarea unei însemnate părți a inteligenției române, au declaratu a primi cu placere ierăși conducerea și a luă initiativă pentru o comună intelegeri ulterioare, și asiă a îndeplinită solidaritatea pretotindeuea.

Este dura tempulu celu mai intelectoriu, sa ne punem cu totii pre terenul datu, sa urmămu esemplului Archipastorilor și cu ei împreuna sa ne pregătim pentru luptă parlamentara ce curendu va urmă, si să parăsimu terenul celu sterilu alu pasivității de până acum.

Sa nu ne descuragiedie insa acea presupunere, ca prin activitatea și luptele românilor de mai înainte nu ni s'au implinitu totale dorințele noastre.

Unu omu privatu său mai multi potu desperă în nesuccesele lucrărilorlor lor. Unei națiuni insă, pline de viață, că cea română, nu i se ieră, a și impedează cursul naturalu alu vieții și progresului ei politicu, de evenimentele unui tempu.

Români anteluptatori in tempulu feudalismului, de-si au previndutu nesuccederea luptei loru, nu au desprăutu, că ei după caderea acelei sisteme feudale să nu pasăsească cu mai mare activitate pre terenul eredită, ci ei prin luptă continua au arătu semne de viață națională și Europa au învățat a-i cunoște.

Români anteluptatori dela tempulu acela, cându principiile constitutionale s'au adoptat și în imperiul austriacu, in toto decursulu tempului, pre căndu se experimentă sistemisarea unei constituui, care s'au terminat la 1867, insă nu au desprăutu de multele schimbări in sistem'a de statu, ci prin

neobosită luptă au datu dovedi, că suntu capaci de viață constitutională și de a-si aperă drepturile națiunei loru sub ori ce impreguriuri și prin acăstă au castigat pentru națiunea loru aprecierea opiniei publice europene.

Dreptu aceea, deca poporul nostru nu s'au desprăutu sub amintile impreguriuri fatali, apoi niște astădi, sub sistem'a constitutională presenta nu poate desprăutu, prin carea i se deschide unu cămpu de luptă onorifica in parlamentulu statului, în midiloului reprezentantilor tuturor națiunilor acelui, în mijlocul căror' elu — iasosi poporul român prin alesii sei, de-si deocamdată in prea micu număr — sa poată arata și descope fi nedreptatările ce i s'au facutu, sa-si poată reclamă drepturile sele de acolo, de unde acelea s'au venită, sa-si poată radică vocea sea acolo, unde veghiaza ochioului opiniei publice europene asupră drepturilor poporelor.

Dreptatea trebuie să invingă, și deca o aru aperă chiaru numai unolu.

Dreptatea și garanti'a condițiunilor de viață națională o vomu pretinde insă că membri egali a unei și acelui patrie, carea numai prin multiamirea, tuturor a poate prosperă.

Nedreptate ni s'au facutu, și adeca preste totu, ca până cându in modu unconstitutionalu s'au cassatuo totalmente autonomia Transilvaniei, s'au sustinutu act o lege electorală exceptionala și asuprătoare de români; nedreptate s'au facutu românilor mai de parte cu legea pentru limbi și naționalități, eu stăcarea autonomei bisericesci prin legea școlară, și cu restrîngerea drepturilor de reprezentanție a poporului prin legă municipală și comunala etc. iera in parte, cu sustinerea unei puștiuni esceptionale privilegiate a naționalei sasesci in fondulu regiu etc.

Românilor din fundulu regiu! sa nu uitati că asuprările vostre și adă inca suntu duple, și ea prin urmare și luptele și energi'a văstra sa cere a fi indoita.

Legea municipală și alte cestiuni grave, ce atingă existenția românilor de pre acesto momentu vestit, voru și unele dintre primele obiecte ale die-tei prossime.

Ve suntu in recenta memoria proiectele universității, in coastră căror' cu atât'a activitate, și nu fără totu succesul, au sperat interesele văstre acei puteni români, cari după cele mai nefavorităre regulamente municipali, totu și cu concursulu vostru, au potutu deveni deputati ai universității.

Luatu-ve deci exemplul dela acăstă mica dieta și apoi cugetati, ore mai bine va fi, că sa lasămu sărba românilor din fundulu regiu in parlamentulu Ungariei numai pre măna deputatilor sasi, seu sa o sperămu noi cu dupla potere prin alesii noștrii?

Dela tienut'a văstra va atarnă sărba și viitorulu vostru!

Deci ingrijiti-ve fratilor cu tota seriositatea și vertutea pentru alegerea deputatilor d etali, in-trebuitati legea existenta in toate fazele ei in interesul vostru, reclamati la tempu dreptulu celu mare de alegorioru, alegeti într'o unire pre acelu român! căru' fără grigia i poteti concrede causele naționale, consultative înainte și unitive in persón'a candidatului vostru, iera unde nu poteti fi in majoritate. sprințini cu toate voturile văstre intrunite pre acelu candidat străinu, pre care-lu veți cunoște de omulu dreptăției și interesulu pentru binele tuturor poporelor și alu tierei, ascultati vocea arhieșorului național și urmati la o intelegeri comună, unde cu totii sa conlocrămu la stabilirea unei ulterioare procederi solidari și la crearea unui organu conducătoriu, căci numai asiă vomu ajunge la doară solidaritate și la tient'a națiunei.

Săbiu 27/15 Maiu 1872.
Comitetul național.

Prin rescriptu reg. diet'a Ungariei e convocata pre 1 Septembrie a. c.

Sinodul archidiecesanu.

Siedintă a X-a, tienuta in 1-a Maiu după amădi sub presidintia P. Archimandritu și Vicariu archebiscopeșcu Nicolau Popa.

Mai intâi se cetește și autentica protocolul siedintei precedente.

La ordinea dilei e elaboratul comisiunii petiționarie, alu carei referinte Dlu R. Patilă referăza asupră rogarei preotului G. Opreanu din Dobrogea pentru urgarea ascernerei actului alegerei de parochu in comun'a Camarzanesci, protopresbiteratul Iliei. Comisiunea și da parerea într'acolo ca acăstă petiție sa se transpună Consistoriului archid. en acea indrumare că numai decât sa ordineze subscernerea actului alegerei de parochu din comun'a cestionată.

Sinodul primește propunerea comisiunii. — Cu privirea la telegramul lui Ant. Popa din Camarzanesci adresat sinodului archid. totu in caușa de mai susu, care intellescă rezolvarea grabnică, se decide ca acestu telegramu sa se ascérne Consistoriului că cătu mai curendu sa facă parochenilor cunoscute cum-ca cererilelor să luatu in considerare.

Urmează rogarea parochenilor din Aropetacu pentru castigarea drepturilor bisericesci in acea-si mesura, după cum le au și cele-lalte confesiuni conlocuitore. Sinodul primește in acăstă caușa propunerea comisiunii, care sună ca reg'rea sa se transpună consistoriului spre deosebită considerare, cu acelu adausu cum-ca petenții spre a se putea orienta in objectul acesta suntu a se avisă la conclusiunea sinodului despre regularea parochielor.

Suplică parochienilor din Aciu, prin care ceru dela sinodu svatu pre ce cale aru poate ei castigă realitățile ce formă eclezia fostei parochie gr. cat. d'acolo — căci acum numai români gr. or. mai esista in acea comună, o resolvescă sinodul într'acolo ca suplică se transpune Consistoriului cu acea invitație că sa incunoscă intieze pre petenții de-a-si incredintă caușa unui advocatu.

Suplică parochienilor din Sion'a pentru licență de a stringe daruri benevolă din Archidiocesa spre a-si putea edifică biserică locale inca o incuinție sinodului.

Vine la pdrtactare suplică a 70 locuitoru din Cohalmu, subscrizi prin Ioanu Buzea, carele singuru e subscrizi cu măna propria, și prin carea se rogă pentru aprobarea lui N. Mircea că parochu in Cohalmu și respingerea lui Spornicu, carele inca este alesu acolo de capelanu. Petitionea acăstă se raporta și dispositiunea consistoriului, care a decisu in acăstă caușa in unu modu cătu să a potutu legalitate, spre molcomirea spiritelor —, se aprobăza. La acestu objectu au luatu cuventul dd. Popescu, Boiu, Dr. Glodariu și Hane'a; presidiul facuse in fine pre scurtă istoricul objectului.

Un'a dintre importantele afaceri sinodale este escat'a diferenția intre consistoriulu archidiecesanu și intre sinodul protopresbiteral alu Mercurei, — cu privire la intregirea acăstei statui de protopresbiteru. Siedintă de astădi devin pri acăstă caușa de un'a dintre cele mai interesante; — interesarea și curiositatea obștească de acăstă caușa aduse pre toti membrii sinodului, cari s'au infaciștuit in acăstă sesiune, in sala, care era neobișnuită inădusita de publico. Acceptarea cu nerabdare a rezolvării cestiunii se poate cești pre feciale tutore. — Sinodul protopresbiterale au alesu de două-ori, insă ambele alegeri fura respinse din partea Consistoriului archid.; din care caușa sinodulu protopresbiterale au insinuatu la sinodulu archidiecesan o remonstratiune, credința se valamatu in dreptul seu electoralu din partea consistoriului. Comisiunea petiționarie opinéa in acăstă afacere: In considerarea giurăstărilor sinodulu archidiecesanu

incivilitatea porcederea Consistoriului și respinge apelationea sinodului ppescu din 11 Aprilie, avându pre consistoriu a dispune scrierea concursului pentru ocuparea cău mai urginte a postolui de protopresbiter cu observarea condițiilor cuprinse în concursul din 25 August 1871 escris de comitetul sinodului protopopescu alu Mercurei.

Desbaterea asupr'a acestei cestioni o deschide Dr. Glodariu cu următoriul pledoaria:

Dupa densulu cestionea acăstă este un'a dintre cele moi importante, căci aci se tratăza despre principie curata constitutională; și-si exprima parerea de reu ca tocmai tractul acela, unde se află locul nascerei densului au patit' de asta data astă de reu. — Dupa organismul bisericei noastre, agențele protopresbiterali de administratiune se ingrițesc prin comitetul și sinodul prot. Comitetul prot. conformu § 63, are totu acela agenda cari suntu prescrise pentru comitetul parochial in § 23 p. 5, a scrie concursu pentru ocuparea locului de parochu, in iatiesu, protopesbiteru localu, și a combină list'a candidatilor. Comitetul protop. este astă dara organulu constituțional, care scrie concursu și stabilisce condițiile concursului. In concursul primu escris, pre lângă absolvarea studierelor gimnasiști s'a cerutu dela concurrenti și atestatul de maturitate. Comitetul, terminându se concursul au avutu sănt'a datorintă in casulu de fata in contielegere cu comisiariu consist. de a combină list'a candidatilor și pre acel concurrenti, cari n'au insusit condițiile escrise prin concursu trebuia sa-i respinga dela candidatione, — in care numai cei cu calificatiunea receruta au potutu intră. — List'a de candidatione combinata trebuia sa o subșterne sinodului protop. inmultit, — căra nu-i competea dreptul de a mai esamină séu combină acăsta lista de candidati, ci numai sa facă alegera intre candidatii astăzi de calificati. — Introti candidatii (cătoi cari au intrunitu la alegera prima majoritate voturilor? R.) numai unul au insusit calificatiile prescrise și prin urmare numai acestu individu putea sa se aléga și nu pre lângă elu și altii individi fără calificatiunea receruta. Necesitatea de a se substerne cons. arch conf. § 53, trei individi namai atunci are locu, cându s'au alesu trei individi calificati in sensulu concursului. Consistoriul au respinsu alegera, căci sinodul protop. nu s'a tenutu de condițiile prescrise in concursu. — Neci decum nu au combatutu și nimiricu inse concursulu escris si de aceea sinodul protop. n'au fostu indreptatutu a mai schimbă concursul primu și nici comitetul protop. nu s'a potutu, dupa lege, abate dela condițiile concursului primu.

FOLIOSĂ.

Discursulu pronunciatu de D. Esareu.

(Urmare si fine).

„Românu, dicea B. Catargiu, incaltă coturnulu, luă mască comică și facă sa resune spre scena acea limba ce mai înainte cu 15 ani socotea cine-va ca nu este în stare de cău sa exprime numai cunoștințele muncitorului, său celu multu (care era și mai reu) ratacitele idei ale logofetilor vremei.“

Iată originea teatrului română, și comitetul teatral, împreună cu artiștii drametici români, vinu și ei astăzi la rendul lor a aduce omagialelor principalului fundatorul alu teatrului național.

Aproape trei ani cău dură societatea filarmo-nica, teatrul română loă, sub impulsul lui Heliade, unu eveniment seriosu și o direcție clasica. Principalele opere și traducțiuni dramatice ale lui Heliade sîrba Fanatismul, Zair'a, Anfîtrionu, Marino Faliero, Ambi Foscari etc.

Preste curențu într'o nouă direcție, se va îndrepta fecundă activitate a acestei inteligenție universale.

Evenemintele dela 1848 aruncă pre Heliade în areu'a politica și-l pusera in capulu miscării revoluționale.

Tempulu de a se scrie o istoria completa și imparțială a lui Heliade, că omu politien dela 1848 începe, nu a sositu inca. Luptele suntu inca prea recente și pasiunile inca vîni pentru a formular unu judecțiu definitiv și irrevocabile asupr'a vietiei politice a lui Heliade. Unu lucru remâne positivu;

Vorbitoriu constatăză mai departe că și densulu au celu certele cele urte din „Telegraful Român“ de unde au vedutu ca la sinodul protop. alu Mercurei au participat că membrii sunădii duii I. Macelariu, Bolog'a, și Dr. Pecurariu, cari cu totii se tineu de paroch'a din Sabiu. Se miră oratorulu ca cum au potutu acești domni sa primăscă unu atare mandat, contr'a Statutului orgăcă § 4 impune strainilor cari voiesc a se asiedă într'o parochia, pre lângă altela condițiuni și indatorirea de a portă și greutățile asemenea celor lăiali parochieni. Participarea susu'-amintitilor domni la sinodul protop. alu Mercurei și este deci contra statutului org. — In fine partea propunerea comisiunei.

Dr. Pecurariu sustine că e aduse înainte de antevorbitoriu și voiesc a spune motivul din care, cu calcarea legii s'au vediutu siliciu a merge la Mercurea, și speră că m. sinodu aprobăvindu acestu motivu, lu va absolvî de peccatum comis. — Înainte de 20 Nuvembrie 1871 pre cându avuse in apropiere afaceri private au venit la densulu o deputație de trei membrii, rogându-lu că sa primeșca mandatul, care i l'au datu comitentii lor, căci du E. Macelariu aru fi compusuo elice, o banda, din dnii Bolog'a, I. Macelariu și Grăvă, de care sinodul protop. aru fi fără terorisat. Vorbitoriu s'au induplcatu a calcă formă legei pentru de a apăra legea insusi, crea ce se poate vedea din protocolul sinodului protop. Iațu.

Deput. E. Macelariu inca astă cestionea defacă de mare importanță și de o cestione de principiu și vorbesce la ea fără privire la actul de alegeră din Mercurea. — Constatăză totosi, că Consistoriul archid. din varie motive au nimicitu două alegeri. Statul org. după densul, nu da in privința alegerii de protopresbiteru deslușiri speciale, pre cându acestea se află in Compendiul de dreptul Canonici alu Esculentiei Sale și anume in § 391 unde se dice „ca volisarea de protopresbiteru este „nerestrinsă“, pre cându comitetul protopresbiteralu fără de competenția-i au restrinsu dreptul de alegeră. Marturisesc că nu-si aduce aminte că sinodul protop. aru fi adusu una conclușu specialu într'acolo că sinodul na s'ară astă indatorat a se tene de condițiile din Concursu stabilită prin comitetul protop. Formă legislației bisericei noastre este, după vorbitoriu, sinodale și densulu nu concede că acăstă sa se schimbe pre calea administrației, că pre a legislației. În lipsa unui regulamentu specialu statutoru de sinodul archid. despre insusitile candidatilor de protop. trebuie sa se tene de basă dreptului canonico, care pre lângă acela că nu restringe volisarea cere

că alegăndu sa aiba și marturia buna. Apostolul Pavel scriindu lui Timoteu despre insusirile care trebuie sa le aiba unu candidat de preotie diră „ca se cade preotului sa aiba și marturia buna dela cei din afara. Mai aducându și alte citate înainte din dreptul can. crede vorbitoriu că pâna nu se va aduce pre cale legislativa biser. unu regulamentu specialu in privința calificatiunei preotilor dreptul de alegeră alu sinodului protop. nu se poate restringe.

Deput. Z. Boiu marturisesc că cauza de sub cestione despre care s'a scrisu multe ofara de marginile bunei cununie, este importantă, și consultându-totă impregnările crede că se va putea aduce cea mai bună oțarire asupr'a ei. Stadiul cestionei este diferită escala între consist. archid. și sinodul protop. — Pre cându consist. archid. interprează § 53 din Stat. org. într'acolo că alesulu protopresbiteru sa fie la înaltimea missiunii, la nivelul culturei, pre atunci sinodul protop. se vede atacatu in dreptul seu de alegeră. Reflectându antevorbitoriolui dice că citatele aduse de acela vorbesc tocmai contră-i și nu poate fi de scordu cu densulu că alegera aru fi fostu restrinsă, căci s'a votat și pentru individi cari nici au concurred. — In modo eficace combate vorbitoriu mai departe pre deput. Macelariu și partea propunerea comisiunei.

Dr. Pecurariu Iațu cuvenitul dice între altele: Cându aru fi aci întrebarea ca sa facem uinei persoane o placere, fără de a ataca dreptul, atunci crede că i-am putea face acăstă placere. Aci se tratăza însă de lege, de dreptul, care ne impune săren'sa datorintă că cu totă strictetă să-lu aperămu. Vorbitoriu arata mai departe in vorbirea sea eu motive pline de temeu corectitatea purcăderii consistoriulu in afacerea constituantei și dice: Intrându in meritu întrebă ca ce au voitul Consistoriul archid. cându au nimicitu conclușele sinodului protop. din cestione? Dupa parere-i, — consist. archid. au urmarit singură numai ideea progresului, căci postulu de protopresbiteru este in organismulu bisericei de cea mai mare însemnatate; consist. au interpretat legea foarte bine, cându au respinsu ambele alegeri. Vedem parohie, care in concursulu pentru ocuparea loru punu condițiunea ca concurrentii trebuie sa produca atestat de maturitate; totu astă amu vediutu in dilele acestor proiectulu de regulamentu pentru calificatiunea preotilor, unde se cere că concurrentii la postulu de protopresbiteru trebuie sa produca atestat de maturitate; — cum vine acum Mercurea sa facă exceptiuni?

S'a provocat du E. Macelariu la § 391 din

rele: Institutionile tierei, Votul și Resvotul, Uniune și unitates, Dóue Horde și Națiunea etc. etc.

Vervă și adesea vehementă de limbajul ce se observă in aceste scrisori politice, au contribuit multă a atrage asupr'a lui Heliade violente atacuri și puternice persecuții.

Intr'o poezia adresată la Schiller, Heliade gândindu-se pôte la durerile și amaraciunile ce a suferit dela contemporanii sei, pare a se avea prea în vedere cându dice cu amaraciune poetului germanu:

Avuș de adversari pre Homo; și atâtă ajunge. Te ieră sa-i faci reul, ieră binele nici mortu; Iți ieră pre Barab'a, pre Christ 'ul crucifică; Insulta-lu, te honora; strivesce-lu, te adoră; Dă-i gloria onore; te împila de ultragru; Dă-i patria, dă-i nume: exilulu te astăptă; Dă-i adeveru, dreptate: ca lumină 'ti e parte; E orbu, și-i dai lumina? elu vede căte n'ști; E motu și'l faci eu limba? te musica că vîpă; Dă-i viitoru, viață, ca 'ti ia elu și fructul; Realita'lu până la cerniori: de viu te-asonda' n'adu. Acestă e pacatul său omulu celu cadiutu!

Scrisorile politice 'lo împedescău de a-si îndrepta infatigabilă și universală sea activitate spre ocupația curată literară și didactică. Fiindu esorii alu scărilelor, elu compuse și tipări o carte didactică asupr'a istoriei românilor, unu abecedar, o carte de lectura, Ruge și Morală Evangeliei. Problemele scolare au avutu totu-dénăuna unu locu însemnatu in ocupaționile sele și nu potu trece cu vederea unu remarcabil reportu ce, că inspectoarea generală alu scărilelor, adresă către vechi'a Eloria și in care, cu multi ani înainte de 48, cerea scoli reali și profesionale spre a dă tieri barbati

Compendiul de dreptul canoniciu, după care alegerea trebuie să fie nerestrinsă adică libera și de pre-acestu terenu valoare a resturnă statutului org. La acăstă are numai atât de ai observă ca în compendiul de dreptul can. se cuprind proiectul statutului org., din care proiectu s'a stabilit stat. org. care singură nu mai are putere de legea obligatorie.

§ 53 nu vorbesce de maturitate ci numai în principiu, și dice că, neici o lege care se face pentru unu tempu mai ind lungat nu poate sa se lase în specialități ci sustine numai principiu. De către amu specifică acăstă lego și amu dice că expresu se cere maturitatea pentru concurrentii la postul prețpr. atunci punem casulu, ca maturitatea cade și poi atunci ce facem cu legea? — Afara de tōte aceste, dico vorbitorulu, nu luati Statutul org. ci luati pre legile pagane — Coranul și Talmudul în mâna, care inca condamna atare procedere ilegală. — Acum cându tota lumea promovează cultură, de ce la noi personele apte și calificate nu se preferă? ceea ce vorbitorulu nu poate priepe. — Procederea consistoriului archid. afilându-o de corecta parlance propunerea comisiiunei en acelu adansu ca consist. archid. pentru energie desvoltată în acăstă cauza să i se dea votu de incredere. —

Afara de acestă mai vorbesce p. Metianu pentru propunerea comisiiunei cu adausulu Drului Pecurariu. —

Dr. Glodariu face propunere pentru inchiderea desbaterei.

Președintele recunoște importantia obiectului dela ordinea dilei și dice că noi trebuie să padină legea că pre lumină ochilor noștri și marturisesc că din cele aduse înainte nă i-a remasă alte de disu de cătu ea consist. archid. au purcesu legalitate in cauza acăstă și au fostu pentru înaintarea culturei cei adeverate și a progresului la deciderea causei de facia.

Panendu-se la votu propunerea comisiiunei se primesce cu adausulu Drului Pecurariu.

Bugetulu casei se primesce după propunerea comisiiunei.

Cu acestea s'a galatu ordinea dilei. —

Presidiul se adresă după acea sinodului cu următoarele cuvinte: Ajungendu la încheierea sesiunii de facia, să constatăm și la acăstă ocazie ordinea cea bună, care s'a observat în decursul desbatelor, jefurile aduse din partea tuturor membrilor sinodali de a satisface mandatelor sele, precare le au primit din partea comitetelor pre cum

speciali și capabili de a trăi prin ei insusi, ieră nu logofeti și declamatori, neputindu devină decât postulantii primejdiosi și neputindu trăi decât din bugetul statului.

Spre finele vietiei sele, Heliade, se intărse către lucrările sele de predilecție curață literară și poetice. Fiindu președinte alu Societăției pentru instrucția poporului român, o arena ieră deschisa care-lu chiamă cu amoru și veneratiune, arena „Ateneului Român.” Adu inca resunando sală Ateneului de entuziasmele aclamări ale unui public imensu cându vedî pre veteranulu literaturi române suindu-se încercat de ani, de gloria și de geniu, pre jenă tribuna a Ateneului. Poemă lui Ossianu tradusa în versuri, mai multe alte fragmente de poesia epica, lirica, dramatică, satirica (căci Heliade a încercat tōte genioare literară, și în tōte a fostu superioru), fura ascultate de auditoriul Ateneului. Ultimă ora ce Heliade vorbi în publicu fu de pre tribuna Ateneului. Acolo se stinseră ultimele radie ale acestui luciferu alu literaturii române. În prezentă vervei, vigorei și junetei sele de spiritu ce entuziasmă și ne încântă pre toti, eramu departe de a prevedea unu asiă de apropiat și lamentabile sfîrșit.

Dara, domnilor, nu voi căuta printre perorante paletica sa ve smulgă lacrimi pentru a plângă pre marele barbatu alu căruia corpă l'u vedem înaintea noastră. Unu membru alu academiei române o va face iindata după mine. Heliade și-a luat aventulu spre nemurire, Heliade trăiesc și este viu în midilocul nostru. „Eu sun, — dico Domnului — invierea și viția; celo ce crede întră mine, de va și mori, viu va fi.” De-să a murit Heliade viu va fi în eternitate.

și din partea congresului metropolitanu. De către totuși desbaterile și conclusele noastre intrună séu alta privinția aro mai si lasată de acceptat, acăstă e de a se adscrie mai cu séma impregurărilor, in cari ne astămu. Deçi ve multiameșeu prea stimărilor domni pentru bunavointă, carea a-ți manifestă din destul și în sinodulu nostru de acum și Ve postescu că Ddieu Atotu potințele sa Ve pôrte în pace și rein'orea în sinulu familiei D. V.; spre mangaerea acăstă dela anima Ve postescu drumu bunu și sanetă!

La aceste cuvinte primite cu vîi eschiamatiuni de: „Sa trăiesc!” rostă deputatulu Branu de Le-meni următoarele:

Auspiciole ce ne-au intempinatu cu ocazia intrunirii noastre, în cătu privescă persónă a Esce-lentiei Sale Parintelui Arhiepiscopu și Metropolitu Andrei Baronu de Sia gun'a, au fostu sfasietorie de anima, — totu-si acăstă durere nă s'au stemperat și micsiorat multu prin impar-tasirile Eselentiei Sale privitōre la ultimele sale dispozitioni (testamentarie). Tare ne-amu măgajatu și despre acera mesură a Eselentiei Sale prin care au concretizat conducerea presidiului în asacerile bisericei noastre Parintelui Vicario și Archimandritu Nicola Popa', unui barbatu demanu, și conducatoru inteleptu, care face onore întregelui Archidiocese, și care cu indulgintă, imparțialitate, dragoste și blândetie a scintu sa intempine pre fia-care dintre noi, conducendu desbaterile în acel modu înălțu potem si măndrii despre importanțele noastre agende și potem si multiamiti ca mergem cu siguritate pre terenul vietiei noastre constitu-tionali biser. și credem ca tōte ostenele noastre voru aduce in totu anu intretele și imbelsingate frupte po-steritatiei bisericei noastre. Pentru inteleptu con-ducere, indulgintă și imparțialitate primesc, înaltu presidiu, dela noi cea mai cordiale și sincera multiamita. Repetite manifestări de „sa trăiesc” au urmatu acestei cuvintări.

Reproducem după dinariul germanu „Epocha” din Bucuresci următoriul articolu, prin care combată procederea unor dijari din Vien'a, cari nu se sfiesc de a respăndi felurite inventiuni despre Romani'a, nisice sapte cari nu au existat nici odată, ne avandu altu scopu de cătu de a calumnia și insultă.

Dijariul „Epocha” și-a facutu datoria, și lectori ei din strainatate se voru convinge, ca nu se poate pune temeiul pre nici o scire a susu-men-tionatelor dijarii despre Romani'a

Iată ce dice:

Corespondentii din Bucuresci al dijariilor vieneze.

In unele din acele foi se găseseră nouătăți forte curiose din Bucuresci. Resturnări politice, — re-scole seriose — omoruri și alte asemenea intemplări, suntu subjectulu tuturor scirilor, ce se tramită de aici săra că unu singur cuventu sa fie adeverat. — Jurnalulu „Fremdenblatt” în 11 ale curente publică o lungă correspontantă din Bucuresci, prin care se vorbesce săra nici o rezerva, despre o călătorie a fostului ministru-președinte și deputatul D. Cogalniceanu la St.-Petersburg cu scopul de a trata în secretu cu Russia cedarea Basarabiei. Cu acăstă ocazie nu lipsesc d. corespondentu (de către nu cumva menționată correspontantă a fostu fabricată de către redacția insusi) de a injură pre D. Cogalniceanu și a-i impută cele mai absurdă in-eupări.

D. Cogalniceanu a fostu numai putin tempor absentu, elu călători la Dresd'a, unde și are în vînzu din pensionatele de acolo pre baietulu seu. Elu se ocupă de mai multu tempu forte putinu cu politică, și nici odată n'ar intentionă o perdere de teritoriul său o desmembrare a României, căci D. Cogalniceanu este acela, care a contribuit mai multu de cătu ori cine la unirea principatelor. Elu este celu intăru omu de statu alu tierei, omu seriosu, de tactu, de o energie incomparabilă și unul din acei politici, care în sfacerile loru în totu-dé-un'a lucréza cu tota fracheta.

Sustinerile numitului corespondentu suntu o manopera inventata și privirile lui asupra po-liticiei D. lui Cogalniceanu mai multu de cătu ri-dicule.

Cu totu identice suntu nouătățile despre Ro-mani'a ale dijariului „Nouă Pressa libera”, și noi nu potem de cătu a deplângă pre cătiorii care

semă șrescă interesu pentru acăstă tiéra și cari suntu tienuti de a se informă din corespondențele acestorui foii inselatorii.

Corunca, 12/24 Maiu 1872.

Domnule Redactoru! Ne rugămu, sa faceti putin locu în stimatul jurnalul „Tel. Românu” următorei espressioni de multiamita:

Macaru ca între filantropi suntu, carii nu voru sa mai scie stâng'a, ce face drépt'a; totuși nu potem, a nu ni exprimă în publicu multiamita cătra cei ce au facutu bine cu noi.

In viitora luna Iuniu 29, se va împlini anul de cându ni arsesse Biserică pâna în fondamentu, neputindu scăpa nimică din gor'a furiosului ele-mentu. Greselatea acestei pagube cu atâtă a fostu moi apasătoriu, cu cătu și cas'a de scola a deve-nită nepracticabila pentru vechimea ei — tōte edificiile parochiali vechi — și ni colegeamu paminelo poteri pentru o scola. Acum vediindu-ne lipsiti de tōte, nu sciamu ce vomu face, că și cei ce se apro-pia de desperare, sciindu-ne puterile mici. — În-trăcea ne-a renduitu Ddieu omeni bani, cari ne-au pusu lacale. Reverendissimul d. protop. a Turdei de susu Iosifa Brancovenu ne-a datu ajutoriul bunu prin o epistolă insuflătoare, și recomandatōre cătra preotii de pre malul Măresiului dinsusu; — prin midilocirea onoratului preotu Ioanu Branea ni s'a daruitu altariul remasă din bi-serică cea vechia din Maierau, prin on. preotu din Mesterhaza Gregoriu Ujicea, în contilegere cu Petru Cadarul curatoru alu bisericei, și comite-tolu parochialu ni-a daruitu biserică cea vechia și clopotința din Mesterhaza, totu odata mai apro-miindu acesti doi stimati, ca ni voru plini lemne de o caula. Onoratul parochu din Toplița Teodoru Popoviciu a facutu în biserica cunoscutu po-porului, și a folositu cu indemn la ajutoriu, — ni-a daruitu și insusi cu 3 bârne de bradu de căte 7 stungini. Ciastitulu curatoru alu bisericei Teodo-ru Cristea a daruitu 3 lemne de căte 6 stângani, — 15 români din Toplița ne-a datu căte 2 bârne de căte 6 stângini, — căte o bârna de 6 stângini a daruitu 34 insi, — ieră trei insi 6 corni de căte 4 stângini. — In Rostosni'a prin mi-dilocirea stim. d. Ioanu Ladossi 8 insi ne-a da-ruitu cu căte 1 bârna de căte 6 stângini; ieră 2 insi a datu 6 scanduri. — In Ded'a on. preotu Ioanu Popescu ni s'a apromis, ca cu cea mai de apără ocazie potrivita va midiloci prin popo-rei ore-care numero de scandori. — Tuturor acestorui multu stimati domni facatori de bine — cum și poporenilor ei — că unor adeverati core-lijonari, sinceri nationalisti, și iubitori de omeni, pentru ajutoriul ce ni l'a dat, li exprimău prin aceste ordini a nostra sincera multiamita.

Comitetulu parochialu în numele comunei bis. gr. or. din Corunca, — protopopiatu M. Osiorheiu.

prin Ioanu Ioanoviciu, parochu gr. or.

Varietăți.

* * Prenumeratione. Facându-se cunoscută și nouă, ca artistulu Kugler, care au mo-delat în marmora busta Eselentiei Sale Pré-Sântului Domnul Arhiepiscopu și Metropolitu Andrei Baronu de Sia gun'a, este aplicato a luă aceea busta și în gipsu în două formate, una de mari-me originalului cu pretiul de 15 fl. v. a. și altul în formatu mai micu ($\frac{1}{3}$ orig.) cu pretiul de 5 fl. v. a., amu crediutu a face unu servitul doritorilor de a-si procură pentru sine, și pentru institu-ti scolare acăstă busta, deoarece v'amu face acăstă cu-noscutu; totu-deodata vediindu, ca și din alte părți și anumitul prin jurnalulu „Sperantia” din Aradu s'a deschis abonamente la numită bustă, amu crediutu a înlesni procurarea aceea, de către pentru Archidiocesa se ofera redactiunea acestorui foii a primi abonamente.

Deçi doritorii de a avea acăstă bustă potu tramite pretiul de abonamente pentru unul séu altu abonamente pâna în 15 a lunei lui Iuniu a. e. la tipografia archidiocesana.

* * Mai alul enuntat alu Reuniunii sodalilor români, ce se va tienă Dumineca în 21 Mai a. e. la care se invită toti binevoitorii men-

fianatei Reuniunii se va serba în Dumbravă Sabiu-lui în modulu urmatoriu: Duminica dim. la 7 ore membrii Reuniunii cu muzica militară în frunte voru pleca dela localulu Reuniunii, voru luă stégul din localulu presedintelui, voru trece pre dinaintea reședinției loalțului patronu și pre la locuintă Nasilului Stégului și de aci mai departe voru merge în Dumbravă, unde la 1. ora membrii și alți participanți ce voru binevoi voru luă parte la o măsa comună și la două ore după amidi se va începe jocul. *) —

** Imperatul Austriei și unu român desceptu. Unu jurnal din Viena nară următoarele despre unu tieranu român. Cându vedi pre Imperatul apropiindu-se într-o trusă deschisă de Temisiș'ă, pușeșe să făsă de departe suplic'ea în formă unui standard, cu gândul, ca din tota multimea de lume, el pote prin acestu medilou va fi vediut de către Imperatul, și nu se insili; caci Imperatul recunoște în data intenționă românilui, și i facu semnă de a-i dă suplic'ea.

Prea fericitul român se prezintă cu iotără cea mai mare dinaintea trusorei și o aruncă înaustru, în cătu Imperatul fu săliu sa o prinda din sboru; românul i multiem apoi prin vocea sea sonatore cu cuvintele: „Sa traiescă!“ — și elu totu strigă însă, cându tresură dejă se departase cu totulu.

** Prin o palaria a devenit un milionariu. La Colmaru se constata mărtea unui barbatu, carele de două-ori devine milionar, și acăstă numai prin palari'ea sea. În anul 1826 veni o calfa de strangaru anume Mühle cu picioarele găle și gemantasioulă in spinare in satul unde se gasea fabric'a d-lor Veil și Routron cautându-si o ocupatiune. Esteriorul lui nu prea era in favorul lui și d-lor Veil i refusa ingagiarea. Calfa se supuse sării sele și continua superatul drumulu seu.

De odata fabricantulu 'lu rechiama:

„Stai omule, ce dracă de palaria porti tu acolo?“

— „Este o palaria de lemn, Domnul meu.“

— „O palaria de lemn? Fii bunu și lasă-mă sa o vedu putienă mai de aprópe. Unde ai cumpărat-o?“

— Amu facut'eu insu mi, domnul meu. — Si cum ai facut'eu? — Pre scaunulu strangaresc, domnul meu. — Pre scaunulu strangaresc? Palari'ea văstra este inse ovală cându de pre scaunulu strangaresc trebuie lucrurile totă sa ieșă rotunde, Este adeverat, response calfa; cu totă aceste totu și amu facut' dislocându-i centrul și intordându-o precum mi se parea și amu facut' numai astu-feliu caci amu multă de mersu și mi trebuie o palaria pre care sa o potu intrebuntă și că umbrăla reavandu bani a-mi procură un'a. Bietulu calfa Mühle prin instinctul său au descoperit metoda înțorcei escentrice, ce trebuia sa devina in mecanică modernă de cea mai mare importanță. D-lor Veil cu cautără sea petrundieiro a unui fabricantu dibaciu recunoscu pre data importantă a acestei descoperiri. Elu opri omulu cu palari'ea de lemn, și găsi în elu nu numai unu lucratioru dibaciu, daru unu geniu pentru a căruia desvoltare numai ocașionea și putienă cultura i trebuia. Calfa Mühle loa în curențu parte la căscigulu negotiului, mai târziu devine insus proprietarulu lui și agonisi astu-feliu avea cea mai mare, ce o lasă acum după mărtea sea.

** Gazdăire in palatulu reședinției din Municipiu. Din Municipiu se scrie jurnalului: „Baier. Curier“ următoarele: Duminică trecuă se vedu deasupra plăieșii reședinței o paroche de cocostârci plătinu in aeru, care pre cătu se vede, cu intenționă de a-si găsi locașu, se asiedări în fine pre unu turnu alu reședinței. Acăstă gazdăire inse fiindu de sigură prea incomoda, de indată li se facu pre acoperimentulu reședinței unu cubu, care fu acceptat de către obositii ospeti că una ce folositoru. Acum dău din aripă susu in aeru, sărbăriiici colete și se bucură de placută loru locuintă.

** O daica pericolosa. Se scrie din Colmar la 6 Maiu. Suntu patru-spre dieci dile, de căndu o familia avută din impreguriunea Colmarului tocmai o daica din Svitiera, care avea a îngriji de una baetu frumuselu și vioiu precum și o mica felicită vesela. Din diu'a intrare ei in serviciu, amendoi copii, care pâna atunci se bucurau de o perfectă sanătate, se bolnăviră și perdura apetitulu. Se chiama doctorulu, daru in zadară, reulă

*) In casu ca plouă se amâna maijulu pre Duminică următoare.

crescea din dă in dă. Omeni competenți cercetara caușă, pentru a constata, nu cum-va odă, in care dormeau copii, era pericolosa senătăție, și nu gasira nimicu, cu totă aceste inse propusera o schimbare de aeru și de localu. Acestu sfatu se urmă; parintii schimbă chidu brutaro, maceluru, in fine pre toti liserantii loru. Cu totă acestea, reulă nu incetă. In fine se otari parintele copiilor a vizită și odă daicei; acolo elu descoperi mai multe cotiie, care conțineau substantie colorate și întrebându despre ele cochet'a daru bun'a fata declară ca in totă diminetile și căte odată și după masa săru vapsi cu ele pre obradiu.

Concetățenoul nostru se duse indată la unu farmacistu pentru a analiza acestu prafu colorat, și se dovedi, ca elu conținea o otrava tare, pre care copii o resuflau cându diminetele sarcină pre daică loru. D. X. depărtă indată pre acăstă neteda, dară prea cochet'a daica; cu acestea îose este prea tare îngrijită despre senatatea acelor mici copii ce suntu victime, unei afecțiuni prea mare pentru nouă, dară pericolosa loru daica din Svitiera.

** (O scena in casă alienată în Berlinu.) Unu june nenorocit, fiu alu unui baronu, care se află de trei luni in căutarea acelui institutu, cerea într-o dă de la îngrijitorulu seu o sfără grăsă spre a se spădiură, sustinendu ca după cum a auditu, mărtea prin străgu este cea mai dulce și mai placuta. Îngrijitorulu 'lu asculta mai multe dile pre rendu inse năgriștu, fără a aduce sfără ce elu continuu cerea.

Alienatulu gasindu într-o dă deschisă magasinul institutului, lăua unu cutită mare și 4 bucati de luncie, și le aduse in cameră sea. Scurtu tempu după acăstă, vine îngrijitorulu aducându mâncarea; nebunul inchide repede usi' camerei sele din'antru, scote cheia și o aruncă pre ferestre. Dupa acăstă tienendu într'o mănu sfără și într'al'tă cutitulu i cere îngrijitorulu că sa-lu spădiuire de unu eviu mare și bine batutu in zidu, amenintându-lu ca-i va tăia gâtulu, deca nu-i va realiză cererea.

Îngrijitorulu neputându-si mesură forțile sele cu ale voinicului baronu, a gasit unu medilou forțe nimerita spre a scăpa din situația in care se află. Elu responde nebunului, ca nu ajunge o singură sfără, fiindu ca trebuie mai înainte legat de măni și picioare caci altu-feliu spădiurătii au obiceiu de a pune măna pre sfără dela gătu cu care se chinuesc césuri întregi înainte de a muri. Baronulu fiindu găta de a aduce și cele-lalte 3 sfărți, fuse bine legătu de măni și de picioare in cătu îngrijitorulu ovu tempu de a strigă pre ferestă după ajutoru, care a și sositu indată. Deschidiendu usi' cu o alta cheia, și plinu de mirare, de spectacolulu ce se prezintă vederei, deslegara pre baronu, care cu totă situația ratonării sele recunoscu perfida îngrijitorulu, asupră căruia conserva inca ură indescriabilă.

** S'oportisanatosă. Unu june amplioștu ce funcționa la unu ministeriu, avu nevoie de casatorie ca acum de curendu, cu o domnișoară juna, frumoșă și sărite spirituale. Nu multu după acăstă, la finele lunei, și primii salariulu seu, merse acasă și-lu dede nevestei sele dicându-i :

— Tiene nevasta; dute și cumpără-ți și tu ce-va, dară mai fa și pucina economie.

— Prea bine; 'ti multiameșeu!

Dupa aceea se duse pre podulu Mogosiōiei, și din intemplare aruncându-si ochi la magasinul de moda alu d-nei Vollaeys, fiindu o palaria de celu din urma fasonu, și lucratu cu cea mai mare eleganță; intra numai de cătu și cumpără o palaria, satisfacându-si astu-feliu gustulu ei. La reintorcerei se adresă către barbatulu ei.

— Barbate, sa-mi dai ce-va parale, caci acelea nu mi-au ajunsu.

— D'a ce ai facutu cu siepta Napoleoni?...

— Amu cumpărat o palaria?

— O palaria?!!! — S'o vedu.

— Iēt'o...

— Prea bine nevasta, frumosu gustu, de minune; apoi s'o porti sanatosă; după aceea elu esă din casa și nu se vedu nici pâna astăzi.

Concursu.

La stația parochială vacanta din comună Merchiasă, cu filia Jomboru, protopresbiteratul

Cohalmului, se scrie concursu pâna la Duminică intâia după Rosaliu, carea este in 11 Iunie a. c.

Emolumentele suntu:

a) dela 114 familii din matra și dela 36 famili din filia căte o ferdela de grâu, cu totulu 150 sistemizate;

b) portiunea canonica statătoare din $9\frac{1}{2}$ jugere parte pamentu aratoriu, parte fanatie din care 2 jugere se cozesce in totu anulu. Lângă care o canepiste de o ferdela, și o verzaria.

c) Lemnele trebuintoase de focu. Apa serată grăsă 2-3 rematori la ghinde.

d) Casă parochială cu totă cladirile economice necesare și gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupă acăstă stație, au să ascérne concursele loru instruite in sensulu „Statutul Organic“ la scaunulu protopresbiterală gr. or. alu tractului Cohalmului in Catia.

Merchiasă in 11 Maiu 1872.

Nicolau Mircea

Adm. prot.

In contilegere cu comitetul parochialu (2-3)

Concursu.

Pentru ocuparea stației de capelanu in parochia gr. or. Secărămbu, tienătoare de protopresbiteratul II-lea alu Geoagiu.

Emolumentele suntu jumătate din totu venitulu bisericescu in dilele de Dumineci și in serbatori.

Doritorii de a ocupă acăstă stație, in sensulu statutului organicu au sa fie teologi absoluci, si concursele loru provediute cu documentele necesare, sa le ascérne subscrismul pâna in 15 Iunie a. c. 1872.

Secărămbu 3 Maiu 1872.

Sabinu Piso,

parochu gr. or. și prot.

Edictu.

Eudorchi'a Calderariu nascuta Ioanu Argintaria dela Fofidea, carea in tempu de 6 ani de cându a încheiatu casatorie cu barbatulu ei, in repetite renđori la parasitu din necreditu — iéra acum'a mai pre urma după cum se constatădă jefuindu de ce a avutu mai scumpu și de bani, l'a parasită de totu nescindindu-se de loculu petrecerei ei, — se provoca deci, că in terminu de o jumătate de anu, nesimtuitu sa se presentădă inaintea scaonului ppescu, caci la din contra și fără de densa se va dă otarie causei la cererea actorelui barbatului ei, amesuratul canionelor s. noastre bisericăi gr. or.

Nocrichiu in 5. Maiu 1872.

Scaonulu ppescu gr. or. tract.

Nocrichiu C.-Mare.

G. Mai eru

Adm. ppescu.

Edictu.

Ioanu Pitireche din Saliste, scaonulu Salistei, carele de 17 ani a primitu fără a se sci loculu astărei lui, se provoca prin acăstă că in terminu de unu dela datulu de facia, sa se prezenteze inaintea scaonulu protopopescu subscrismu, pentru ca la la din contra procesulu divrigiale intentatul de muere lui Mari'a Alemanu Stăflea din Saliste, și in absentia lui se va otarie.

Şabiu 6 Maiu 1872.

Scaonulu protop. gr. res alu tract.

Sabiului I. că foru matrimoniale.

(2-3)

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Maiu 1872.

Metalicele 5%	64 75
Metalicele 5% Maiu și Novemb.	64 75
Imprumutul naționalu 5% (argintu)	72
Imprumutul de statu din 1860	103 80
Actiuni de banca	837 —
Actiuni de creditu	334 80
London	112 75
Obligationi de desdaunare Unguresci	81 50
" " " Temisiorene	79 25
" " " Ardeleanesci	79 —
" " " Croato-slavone	64 —
Argintu	110 85
Gaibinu	5 50
Napoleonu d'auru (poli)	8 99